

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10--
 Pol leta 5--
 Četril leta 250
 Mesečno 1--
 Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto 15--
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vti,
 od 6 redne petičevre; pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --

„Straža“ izhaja v poseb-
 deljak in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Četverosporazum odklanja mirovno ponudbo.

Slovesno kronanj ogrskega kralja in kraljice. — Naše zmagovito bojevanje v Rumuniji. — Na Krasu hudogenj italijanske artilerije. — Na ostalih bojiščih nič posebnega. — Pomiloščenje obsojencev.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 1. januarja.

Uradno se razglašajo:

Vzhodno bojišče.

Zavezniške čete, ki se borijo v rumunski ravnini, so v bojih z zadnjimi sovražnimi četami vrgle sovražnika v njegove pripravljene postojanke južno-zahodno od Braile in imajo že polovico pota med mestom Rimnicul-Sarat in Focsani za seboj. V gornjih dolinah rek Zabula Narnja in Putna avstro-ogrski in nemške čete generala Ruiza stalno napadajo. V prostoru pri kraju Harja so naši bataljoni naskočili zaporedoma več druga poleg druge ležečih postojank. Sovražnik brani vsako ped zemlje. Dalje proti severu pri c. kr. četah nič posebnega.

Italijansko bojišče.

Na Silvestrov večer je sovražna artilerija napadla proti Kraški planoti od časa do časa zelo živahen ogenj.

Albansko bojišče.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Häfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 1. januarja.

Francosko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vzhodno bojišče.

Fronta maršala bavarskega princa Leopolda: Južno od Rige in pri Smorgonu je bilo več močnih lovskih bataljonov odbitih. Na severnem bregu Pripjeta pri Pinsku so naskočili nemški konjeniki dve ruski postojanki in so vjeli 1 častnika in 35 vojakov.

Fronta nadvojvode Jožefa: Nemškim lovčcem se je posrečilo, da so spustili v zrak sovražno stražnico v Karpatih in sicer s posadko vred. Med dolinama Uz in Putna so nemški in avstro-ogrski bataljoni z naskokom zavzeli več višinskih postojank in so odbili več srditih ruskih in rumunskih napadov. Zavzeli smo kraja Herestrau in Ungureni v dolini reke Zabakata.

Skupina maršala pl. Mackensena: V severnem delu Velike Vlahije je bil Rus znova poražen. Deveta armada je potisnila sovražnika v postojanke na polovici pota Rimnicul-Sarat in Focsani, donavska armada pa v obmostje pri Braili nazaj. V Dobruči so uspehi nemških in bogarskih čet ruske postojanke pri obmostju mesta Mačin še bolj zožili. Včeraj se je tam vjelo 1000 mož, uplenilo 4 topove in 8 strojnih pušk. V ozemlju izhiva Donave je bolgarska varnostna straža ob reki premagala 50 Rusov, ki so v čolnih prekoračili rokav sv. Jurija.

Macedonsko bojišče.

Nič novega.

Četverosporazum je odgovoril.

Pariška „Agence Havas“ poroča dne 30. dec., da je pariški poslanik Združenih držav Severne Amerike dobil od francoske vlade v imenu vlad Belgije, Francije, Velike Britanije, Italije, Japana, Čr-

negore, Portugalske, Rumunije, Rusije in Srbije odgovor na mirovno ponudbo osrednjih držav. Odgovor je po svoji vsebini in obliki — odklonilen. Četverosporazumove države povdarjajo, da ostanejo zveste svoji medsebojni pogodbi in da ne bodo posamezno odložile orožja. Pred vsem ugovarja četverosporazum proti trditvi Nemčije in Avstrije, da je četverosporazum odgovoren za sedanjo vojsko in da bi se osrednje države v sedanji vojski smatrale kot zmagovalke. Mirovno ponudbo osrednjih držav smatrajo četverosporazumove države le kot nekaj vojni manever. Nemčija in Avstrija si pričele z vojsko in sta za njo tudi odgovorni. Mir sedanjem trenutku bi bil edino v dobro napadalcem. Za bodočnost je treba, da se popravijo ogromne nesreče in škoda, ki jo je napravila Nemčija. Četverosporazumove vlade v popolnem soglasju s svojimi narodi odklanjajo, da bi se bavile s ponudbo, kateri manjka odkritosrčnosti in ki nima nobenega pomena. Vlade še enkrat zagotavljajo, da niti ni mogoč, dokler se ne poda jamstva, da se zopet upostavijo pravice in svoboščine, dokler se ne prizna pravica narodom in prost razvoj malih držav, dokler se ne odpravijo vsi vzroki, ki so že dolgo ogroževali ljudstva in dokler se ne da jamstev za svetovno varnost. Četverosporazum posebno omenja v svojem odgovoru Belgijo in pravi, da je Nemčija s tem, da je prekoračila Belgijo in jo zasedla, oziroma opustošila, kršila pogodbo in dano obljubo. Četverosporazumove vlade imajo samo en cilj: Da zopet pride do miru, in do pravice, a hočejo edino tak mir, ki bo v njih deželah zopet vse popravil ter dal jamstva in zagotovila za bodočnost.

Ob novem letu.

Ko so bili mirni časi, smo pisali v novoletnih člankih programe za bodočnost. V vojski smo se pa tega odvadili. Sedaj so razmere tako silne in mogočne, da moramo hoditi za njimi in ne pred njimi, kakor bi to časopisje rado. Toda tudi v tej ulogi smo pokazali, da smo našli svojo lastno pot, narekovano nam od naše globoke narodne zavesti.

Kaj čaka v bodočem letu Slovence, kdo bi to vedel že danes povedati? Samo to vemo, da smo vedno radi dajali državi, kar je bilo za državo potrebno, in da smo vsled tega upravičeni od države zahtevati, da nam tudi ona omogoči naš obstoj in nas podpira v našem razvoju. Država ima svoje pravice, ki jih lahko tirja od nas, a tudi mi imamo svoje pravice, ki jih smemo tirjati od nje. In glavno, kar tirjamo od nje, je, da nam zagotovi naš narodni obstoj in da nam ne odreka svoje pomoči za naš narodni, prosvetni, politični in gospodarski razvoj. To je naše stališče, jasno dovolj na zgoraj in na spodaj, pošteno, da ga lahko zagovarjamo pred Bogom in ljudmi, in tako trdno, da nas nobena sila ne more odmakniti od tega stališča.

Vsako stališče se lahko brani ali v mraku zahajajočega solnca ali v zlati zarji vzhajajočega jutra, pesimistično ali optimistično. Mi smo bili vedno optimisti! Nikdar nismo izgubili poguma in upanja, četudi je okoli nas vse vzdihovalo, da se potap-

ljamo. Naš narod je mlad in majhen narod. Ker je mlad, je žilav in neodoljiv, ker je majhen, ne gre vse po istem tiru, kakor pri velikih narodih. Toda naš voz gre naprej, če ga le tiščijo ljudje, polni podvzetnega poguma, bogatega upanja in žarne narodne ljubezni, ne pa ljudje obupani, strahopetni in za vsako nenavadno delo skrajno leni. Mi smo trdno prepričani, da bo naša bodočnost v pomlajeni, novourešeni Avstriji lepa; in s čemur ne bomo zadovoljni, tudi to se bo dalo z dovoljenimi sredstvi pridobiti in priboriti.

Zato pa kvišku glave, Slovenci in Slovenke! Svesti si svoje mlade moči in velike voje do življenja, lahko zavestno kličemo s pesnikom usodi:

Če sem kremen, se raziskrim,
 Kuj me, življenje, kuj!
 Če jeklo, bom pel,
 Če steklo — naj se zdrobim.

Kdor je z nami pogumnega srea, poln nad in upanja ter tudi pripravljen za delo in boje, naj stopi v naš krog, naj bo naš prijatelj in sobojevnik! Na zvesto tovarištvo v novem letu! Bog z nami!

Glavna skupščina Zadrugne Zveze v Ljubljani.

V soboto, dne 30. decembra, je imela Zadrugna Zveza v Ljubljani svojo glavno skupščino, katera je bila dobro obiskana. Skupščino je vodil predsednik dr. Krek, ki se je uvodoma spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa in je omenjal nastop novega vladarja. Ko je na vprašanje, zakaj se je občni zbor tako pozno sklical, dal stvarno in povojno pojasnilo, se je prečital zapisnik zadnje skupščine, ki se je odobril. Dr. Krek je nato podal nekaj lepih misli, in načrtov za bodoče zadrugno delo. Po vojski bo treba ustanovljati in bolj podpirati razne trgovske in obrtne zadruge, ki pa morajo povsod iti roko v roki s kmetijskimi organizacijami. Nadalje bo treba pričeti misliti na skladiščne zadruge, kakor jih imajo kmetje na Češkem in Bavarskem. V to svrhu se bodo morale združiti naše posojilnice v okrožne zveze in omogočiti taka skladišča za kmetško blago. Večjo pozornost mora obratati naše zadrugništvo tudi na zavarovanje in sicer ne samo na zavarovanje zoper ogenj, ampak tudi zoper razne nezgode: proti toči, nesreči pri živini itd. ter za življenjsko zavarovanje. Naša zahteva pri tem mora biti, da naj država vzame vse zavarovanje v svoje roke in naj odpravi izredno velike izdatke za agenture in agitacije. Po vojski bo treba rešiti tudi vprašanje o naseljevanju.

Po tem zanimivem predavanju je ravnatelj g. Traven poročal o delovanju Zadrugne Zveze v letu 1915, poslanec Pišek pa je podal poročilo nadzorstva. Dr. Krek je k poročilu dostavil, da je naše slovensko zadrugništvo in naš kmetijski stan podpisan že mnogo milijonov vojnega posojila. Ni torej stvarno utemeljena izjava novega finančnega ministra, češ, da se kmetijski stan ni dovolj veliki meri udeležil vojnega posojila. O poročilih se je razvila daljša debata. Nato se je prečital revizijski zapisnik. Tudi ob tej priliki se je razvil daljši razgovor. Pri volitvi nadzorstva je bil za Štajersko izvoljen poslanec g. Fr. Pišek, za Koroško č. g. Žel. kanonik v Velikovecu. Po peturnem zborovanju je predsednik s toplim pozivom za vneto zadrugno delo zaključil zanimivo zborovanje.

Za mir.

Mi se omejujemo na priobčevanje dogodkov nanašajočih se na mir, ki so oficijelno potrjeni. Na posamezna časnikarska izvajanja se ne moremo nanašati.

Dne 29. dec. sta zastopnika švedske in danske vlade našemu zunanjemu ministru izročila enako se glaseči noti, v kateri se pridružujeta predlogom Severne Amerike. Vladi bi, kakor pravita, zanemarili svojo dolžnost napram lastnemu narodu in napram človeštvu, ako bi ne izrekli popolnega soglasja z vsemi prizadevanji, ki merijo na to, da se naredi konec vedno novim strahotam in izgubam. Vladi upata, da bo iniciativa predsednika Wilsona dosegla svoj visoki smoter.

Kronanje na Ogrskem.

Cesar in cesarica sta se dne 27. decembra dopoldne odpeljala iz Dunaja na kronanje v Budimpešto. Z njima se je odpeljal tudi cesarjevič Franc Jožef Oton. Na celem potovanju do Budimpešte je prebivalstvo na vseh postajah prirejalo vladarju navdušene ovacije. Prvi oficijelni pozdrav na ogrskih tleh je bil na postaji Marchegg, še slavnostnejši je bil v Požunu, najbolj slovesen pa seveda v Budimpešti. Mesto je bilo vse v zastavah in po vseh ulicah od kolodvora se je kar trlo občinstva. Opoldne je vojaštvo postavilo kordon od kolodvora do kraljevskega dvorca.

Dvorni vlak se je pripeljal ob dveh popoldne. Ko je dospela cesarska dvojica s prestolonaslednikom pred kolodvor, so zaorili viharni dolgotrajni „Eljen“ klici velike množice. Vmes je bilo slišati klice: „Živel osvoboditelj Sedmograške! Živela kraljica!“

Cesarska dvojica se je s prestolonaslednikom vsedla v četverovprežni voz, nakar se je pričel pomikati sprevod. Viharni „Eljen“-klici so doneli po vsej poti, po kateri se je vozila cesarska dvojica. Moški so mahali s klobuki, ženske z rutcami. Nj. Veličanstvo se je neumorno zahvaljevalo s salutiranjem in pokloni za navdušene ovacije. Tudi cesarica se je zahvaljevala neprestano s pokloni. Vsklike čarobnosti je izzval pogled na malega, v belo obleko oblečenega prestolonaslednika, ki se je zahvaljeval za ovacije mahaje z obema rokama in deleč poljube na vse strani. V gradu sta cesarsko dvojico sprejela dvorni maršal grof Szecsen in dvorni kapitan Roth.

Izročitev inauguralne diplome.

Isti dan, 27. dec., ob 6. uri zvečer, se je vršila v kraljevem gradu slovesna izročitev od zbornice sklenjene inauguralne diplome. Navzočih je bilo 64 državnih poslancev in 32 članov magnatske zbornice. Točno ob 6. uri je stopil cesar, ki je imel ogrsko generalno uniformo, v dvorano, pred njim najvišji dvorni dostojanstveniki in člani ogrske vlade. Cesar se je vsedel na prestol in pokrtil svojo glavo s kalpakom. Poslanci in magnati so se postavili okrog prestola v polkrogu. Kardinal dr. Czernoh je

stopil pred cesarja in ga prošil, naj blagovoli sprejeti inauguralno diplomu in se da kronati s krono sv. Štefana ter priseči na ustavo. Prosil je dalje, da bi se istočasno dala kronati tudi cesarica.

Cesar je odgovoril: „Z zadovoljstvom sprejemamo inauguralno diplomu. Naš tozadevni sklep bomo naznanili že jutri. Upamo iz vsega srca, da bomo s potrditvijo inauguralne diplome izpolnili zakoniti predpogoj Našega kronanja. Z veseljem Nas navedaja prošnja državnega zbora, da naj bo istočasno kronana za ogrsko kraljico Naša Najvišja soproga.“

Odgovor cesarja je bil sprejet z navdušenimi „Eljen“-klici. Nato je cesar nagovoril posamezne ude deputacije.

Prošnja do cesarice, naj se da kronati.

Deputacija se je nato podala v drugo dvorano, da predloži Nj. Veličanstvu cesarici prošnjo, naj se da kronati. Tudi cesarico je z navdušenimi besedami nagovoril kardinal Czernoh. Cesarica je odgovorila: „Z veseljem me napolnjuje po Vas izražena želja ogrskega naroda, ki odgovarja moji iskreni želji. Blagoslovljam božjo Previdnost, ki mi je dala doživetiti ta vzvišeni trenutek. Sporočite Vašim odpošiljateljem mojo odkritosrečno zahvalo in srčen pozdrav.“ Navdušeni „Eljen“-klici so sledili tem besedam.

Cesar sprejme državni zbor.

Drugi dan, 28. dec., sta se sešli ob 10. uri dopoldne obe zbornici k skupni seji, v kateri se jima je naznanilo, da je še rajni cesar Franc Jožef potrdil grofa Julija Ambrozyja za čuvaja krone. Na to so se podali vsi člani zbornice v kraljevi grad, da sprejmejo cesarjev odgovor na inauguralno diplomu. Zbrali so se v prestolni dvorani.

Nekaj minut pred 11. uro je prišla v dvorano cesarica, vodeč za roko malega cesarjeviča, in se vsedla nasproti prestola. Poslanci so navdušeno pozdravljali.

Točno ob 11. uri je prišel cesar in se vsedel na prestol. Nato je zaprisegel grofa Ambrozyja kot kronskega čuvaja. Ko je bila ta ceremonija končana, je cesar izjavil, da milostno sprejme inauguralno diplomu in jo s podpisom vrača državnemu zboru.

Nato je cesarja nagovoril kardinal Czernoh, in ga končno prošil, naj blagovoli določiti dan kronanja in potrditi volitev grofa Tisze za palatinovega namestnika.

Cesarjev odgovor.

Cesar je odgovoril: „Veseli nas, da moremo izročiti inauguralno diplomu, ki ščiti ustavne pravice tako vladarja kot naroda in da jo moremo zavarovati s slovesnim kronanjem, ki odgovarja postavnemu in starodavnemu običaju. Naš nepozabni, veliki, modri prednik, naš globoko spoštovani, ljubljani stari stric je povodom svojega kronanja izpregovoril narodu naslednje besede: „Nemogoče je, da ne bi bilo trajno in zdravo, kar sta v odkritosrečni slogi ustvarila kralj in narod.“ Resničnost teh besed potrjuje izkušnja skoro polstoletja in trdno upamo, da bomo, sledeč njegovim korakom, z uspehom nadaljevali složno delovanje kralja in naroda. Prosimo božjega blagoslova za to delo in, ko z zadovoljstvom vzamemo na znanje in potrjujemo volitev palatinovega namestnika, določamo kot dan našega kronanja 30. december.“

Blagi otrok je z vsakim dnevom napredoval v dušnih in telesnih vrlih. Ko je dopolnil 14 let, ga pokliče mati nekega dne k sebi. Nežno ga pritisne na svoje materinsko naročje, poljubivši ga na visoko čelo ter mu z najmilejšim glasom, iz katerega je sijala vsa plemenita ljubezen materinska, s solzami v očeh reče:

„Dragi sinko! Dopolnil si svojih 14 let. Ti znaš, koliko trpljenja in bridkosti sem prestala, da dostojno preživim tebe in sebe. Dobro znaš, da te ljubim, ljubim kot svoje lastno življenje in bi zate dragovoljno dala svojo lastno kri, če bi bila potrebna za tvojo srečo. Stopil si v mladeniška leta. Az sem storila vse, kar je bilo v mojih slabotnih močeh, vzgojila te v dobrem, krščanskem duhu. Moje moči so začele pešati; ne čutim več one moči, kakor v prejšnjih letih, in ne morem več toliko zaslužiti, da preživim tebe in sebe. Dorasel si, da bi si mogel že sam služiti svoj vsakdanji kruhek. Svet ti je odprt. Znaš, da v naši vasi nimaš primernega posla, zato te, čeprav mi krvavi srce, pustim iz rodne vasi. A, sinko moj, ljubi moj Peter! Ne pozabi nikdar one le žene, katero si klical z najslajšim imenom: Mati!! Spominjaj se onega trpljenja, ki ga je zate pretrepala, onih solz, ki jih je zate toliko prelila. Ne pozabi nikoli mojih naukov, ravnaj se po njih vedno in povsod in veruj, da boš srečen! Ne pozabi svoje rodne grude, onega kraja, kjer si preživel svoja otroška leta. Dragi Peter! Bodi uverjen, ako se boš ravnal po mojih nasvetih, da te bo spremljal moj blagoslov na vseh tvojih potih, pri vsakem tvojem delu in sreča ti bo mila. Spominjaj se svoje nebeške matere, preblazene Device Marije! K njej se z otroškim zaupanjem zatekaj v urah žalosti in trpljenja, kakor tudi v solnčnih, srečnih dneh. Angel varih te naj spremlja po vseh tvojih potih in te varuje vsakega, tudi najmanjšega greha. Pojdi torej in Bog in

Cesar je nato vsfal in s spremstvom zapustil dvorano. Za njim se je vrnila v svoje sobane tudi cesarica s cesarjevičem.

Državni zbor zapisuje.

Nato so člani obeh zbornic zapustili kraljevi grad in se zopet podali v parlament, kjer se je nadaljevala skupna seja. Zabeležili so se dogodki današnjega dne, nakar je govoril kronski čuvaj grof Ambrozy in se zahvalil za svojo izvolitev. Na to je bila seja zaključena.

Izročitev kronskih znakov.

Istega dne, 28. dec., popoldan ob treh, se je vršil prevoz železne skrinje s kronskimi insignijami iz običajnega hranišča v notranje sobane kraljevega gradu, da se krona in ostale insignije pripravijo na primeren način za Nj. Veličanstvo. Ob 3. uri popoldne so se zbrali člani od državnega zbora izvoljene deputacije pred lokalom, kjer so shranjene insignije. Namestnik iudex curiae, grof Aleksander Apponyi, je v navzočnosti poveljnika ogrske kronske straže odprl železna vrata sobe. V dvorano so stopili razven kraljevih komisarjev deputacija državnega zbora, kakor tudi varuha krone, grof Bela Szechenyi in grof Julij Apponyi. Na posebnem stolalu razgrnjeni plašč sv. Štefana je bil zvit in položen na železno skrinjo, v kateri se nahajajo ostale kronske insignije, nakar je bila skrinja v spremstvu deputacije državnega zbora, kronske straže in šestih telesnih gardistov prenešana v sobane Nj. Veličanstva in sicer v sobo sv. Štefana, ki jo je bil osebnostno določil kralj v to svrhu, Nj. Veličanstvo je pričakovalo v dvorani, kjer se vršijo cerclji, poročila, da so bile kronske insignije prepeljane v Najvišje Njegove sobane. Kralj je prišel nato v sobo sv. Štefana, kjer je bil v navzočnosti deputacije državnega zbora razgrnjen plašč sv. Štefana na mizo. Nato je pristopil državni notar, ministerjalni svetnik dr. Drasche-Lazar in izročil Nj. Veličanstvu ključ, ki jim je o priliki instaliranja treba izročiti varuhu krone, grofu Ambrozyju — in zaprosil Nj. Veličanstvo, naj izroči ključ novemu varuhu krone. — Kralj je nato izročil ključ grofu Ambrozyju, nakar je bila železna skrinja odprta in vzete iz nje posamično sveta krona in insignije. Potem ko se je na podlagi zadnjega protokola namestnik iudex curiae, grof Aleksander Apponyi, prepričal, da se nahajajo sveta krona kakor tudi ostale insignije v nepokvarjenem stanju in da so prave, je podal to izjavo pred Nj. Veličanstvom, pred deputacijo državnega zbora, in kraljevima komisarjema. Zadnji protokol je bil depoponiran v železno skrinjo, dočim so bili državni zakladi položeni na krasne baržunaste blazinice. Namestnik iudex curiae je izjavil, da bodo kronske insignije ostavljene v sobanah Nj. Veličanstva, da se jih po staroobičajni šegi po potrebi preukroji. To se tiče posebno plašča sv. Štefana, ki ga bo Njeno Veličanstvo cesarica lastnoročno preukrojila. Njeg. Veličanstvo je nato dolece milostno odpustilo. — Kronske insignije ostanejo do 29. dec. ob dveh popoldne v dvorani sv. Štefana, nakar bodo prepeljane v cerkev, kjer se bo vršilo kronanje.

Obleka za cesarico.

Ogrske dame, na čelu jim nadvojvodinja Augusta, soproga nadvojvode Jožefa, so dne 28. dec.

njegov blagoslov bodi s teboj!“

S solzami v očeh je poslušal otrok pomenljive besede in opomine žalostne matere; a ko je dokončala, se je glasno razjokal.

„Mati, mati!“ izvilo se mu je iz tesnih prsi. „Mar me ne ljubite več, da me nagovarjate proč od sebe?“

„Ti veš, sinko dragi, da te ljubim z vsem srcem svojim, da želim edino le tvoje sreče. Ako prav mi od bridke žalosti poka materinsko srce, vendar pojdi z mojim blagoslovom iskati si sreče drugam — katere v naši zapuščeni vasi ne moreš najti!“

Dobri otrok se je vdal. Prejemši blagoslov in poljub žalostne matere, ko se mu je enkrat polagala potrebne nauke za življenje med hrupnim svetom, ko ga je še enkrat opomnila, naj bo zvest njej, veri in domovini — se je odpeljal na neki jadrnici v bližnji in sloveči Dubrovnik.

Srečno je došel do cilja, a sreča ga je tudi spremljala. Koj prvi dan, ko je hodil po dubrovniških ulicah, iskajoč si zaslužka, sreča ga bogat trgovec, blagega in plemenitega srca, in ga vpraša, kdo in odkod je in kam hoče. Ubogi otrok mu zaupno razloži svoj položaj, zakaj da je prišel v Dubrovnik, v kakem tužnem stanju je on in preblaga njegova mati.

Sočutno poslušal trgovec ljubeznivega otroka, in videč, kako mu iz jasnih oči sije nedolžnost in plemenitost srca, ponudi mu mesto v svoji trgovini. Z največjem veseljem je Peter sprejel ponudbo in z radostjo šel na njegov dom. Doma so ga vsi domačini prijazno sprejeli; trgovec mu je takoj dal raznovrstnih stvari, katere naj pošlje domov, da nekaj potolaži svojo žalostno mater.

Kmalu nato je bil sprejet v trgovino. Deček se je učil marljivo in vstrajno, da so se mu vsi čudili. Ostal pa je vedno ponižen in pošten ter svojemu do-

LISTER.

Nehvaležen sin.

Priobčil Dragotin Mlakar, Dalmacija.

Glasoviti misijonar O. Angel Miškov, iz reda sv. Dominika v Dalmaciji, pripoveduje, da je na nekem svojem apostolskem poslanstvu slišal ljudi pripovedovati to-le:

„Bilo je v 15. stoletju. Na otoku Mljetu, blizu Dubrovnika v Dalmaciji, je v vasi Babino Polje, ki še dandanes stoji, živela v največji revščini vdova Šurman z malim sinčkom-edincem Petrom. Dasiravno si je morala z žulji svojih rok služiti vsakdanji kruh za sebe in otroka, vendar poleg tega ni pozabila na prvo dolžnost katoliške matere, namreč na vzgojo svojega sina. Sama polna žive vere in popolnoma vdana v previdnost božjo, vsajala je v nedolžno srce svojega ljubljence prve nauke naše sv. vere. Seveda je tudi nepokvarjeno otroško srce z veseljem sprejemalo krščanske resnice ter se ravnalo po njih v veliko radost dobre matere.

Oh, kako je zahvaljevala nebeškega Očeta, ki jo je obdaril s takim otrokom, katerega je ljubila ko punčico svojega očesa in bi za njegovo srečo žrtvovala življenje. Bil ji je edina uteha in tolažba v oblačnih, žalostnih urah, v dnevih polnih trpljenja in bridkosti. Pa tudi njen dobri Peter ji je obilno vračal ljubezen z ljubeznajo; videč, koliko trpi uboga mati, tolažil jo je često, pomagal povsodi, kjerkoli je mogel s svojimi nežnimi ročicami. Pomagal ji je ravneljovno nositi križ, ki ga je neskončno modri Bog naložil na njene šibke rame, da ga je lažje nosila po svetu.

izročila cesarici Citi obleko za kronanje. Govorila je pri tem nadvojvodinja Avgusta ter rekla, da ne do-
naša samo obleke, ampak še večji zaklad za mlado
kraljico, neizmerno ljubezen vsega ljudstva, koja da
naj sprejme. Svoj govor je končala s klicem: Eljena
kiralyne!

Vaja za kronanje.

Dne 29. dec. ob 9. uri dopoldne sta prišla ce-
sar in cesarica v Matjaševo cerkev k vaji za kro-
nanje. K vaji je prišlo tudi več članov cesarske hi-
še.

Prevoz kronskih znakov v cerkev.

Dne 29. dec. ob 2. uri popoldan so prepel-
jali kronske znake iz kraljevega gradu v Matjaševo
cerkev, kjer se je izvršilo kronanje. To se je zgo-
dilo z velikim spremstvom in z veliko slovesnostjo.

Člani cesarske hiše.

Dne 29. dec. so dospeli tudi člani cesarske hi-
še v velikem številu v Budimpešto h kronanju. Po-
poldan ob 6. uri so se zbrali v sijajni dvorani, da
jih pozdravi ogrska družba. V nje imenu je govoril
jagerski škof pl. Smrečani. Odgovoril je cesarjev
brat Maks ter izročil pozdrav ogrskim narodom.

S tem so bile za ta dan končane vse sloves-
nosti.

Kronanje.

Slovesnosti kronanja v Budimpešti dne 30. de-
cembra 1916 so se pričele že v zgodnjih jutranjih u-
rah. Po ulicah so vrvele nepregledne množice ljud-
stva. Obe ogrski zbornici ste imeli že ob 6. uri zju-
traj skupno sejo, v kateri je bil sprejet in izvršen
slovesni sklep glede udeležbe pri kronanju na usta-
vni način. Nato so se podali člani zbornic v kronit-
veno cerkev. V cerkvi so bili že zbrani iz vseh kra-
jev dežele došli zastopniki komitatov in občinskih za-
stopov. Kraljeva dvojica je zapustila grad ob 9. u-
ri dopoldne in se podala v osemvprednem gala-vozu
z velikim spremstvom v cerkev. V cerkvi je kraljevo
dvojico sprejel kardinal-knez nadškof primas dr.
Czernoh v spremstvu duhovščine in jo odpeljal v lo-
retsko kapelico, kjer si je kralj ogrnil plašč sv. Šte-
fana in se opasal z mečem sv. Štefana. Od tod se je
podala kraljeva dvojica pred veliki oltar, kjer se je
vsedla na prestol, nakar so se pričeli veliki obredi.
Kralj je pokleknil pred stopnice velikega oltarja.
Nadškof kaloški je nagovoril v latinskem jeziku kar-
dinala-primasa s sledečimi besedami: „Prečastiti o-
če! Sv. mati katoliška cerkev želi, da se navzoči
presvetli Karel IV. povzdigne v dostojanstvo kralja
Ogrske. Znate-li, da je vreden in primeren za to do-
stojanstvo?“ Primas je odgovoril: „Vemo in upamo,
da je vreden in da bo v blagor cerkvi in deželi!“
Nato sta primas in palatinov namestnik grof Tisza
posadila kralju krono sv. Štefana na glavo, pri če-
mur je rekel primas v latinskem jeziku: „Sprejmi
krono!“ Kraljici sta krono podržala nad ramo. Vi-
harni eljen-klici so zadoneli po cerkvi. Kraljica je

brotniku iz srca hvaležen Ravnal se je zmiraj po
naukih nepozabne matere in sreča se mu je ljubko
smehljala. Plemeniti trgovec, videč njegovo počes-
nost in nepokvarjenost in ker sam ni imel otrok, —
vzel ga je za svojega. Vmes pa mu je čestokrat da-
jal raznovrstna darila za njegovo mater, kateri je
kot hvaležni otrok sladil trpljenje in bridkosti v živ-
ljenja večerni dobi.

Tako je dopolnil 20 let.

Nekega dne mu trgovec ponudi, da naj mu bo
trgovski drug. Mladenič je z velikim veseljem spre-
jel ponudbo in postal bogat — ali žalibog na svojo
nesrečo. Cesar prej ni mogla doseči posvetna sprij-
enost in hudobnost, to je dosegel denar. Mladenič
se je naenkrat predrugal. Njegovo srce je popol-
noma otrpnilo, okamenelo. Videč, kako je bogat, u-
gleden in spoštovan meščan, pozabil je na svojo u-
bogo mater, da ne samo pozabil, temveč naravnost
sramoval se je nje in svoje revne mladosti. Svoji
materi ni hotel več pošiljati nobenih darov, da, niti
pisati ne. Ubogi stari ženi bi bilo skoro od žalosti
počilo srce.

Nekoč si zamisli naš Peter, da mora biti še
bogatejši in uglednejši in s tem drznim namenom se
je odpeljal iskat obilnejše sreče v široki, nepoznani
svet.

Za nekoliko let pozneje se nenadoma po Babi-
nem Polju raznese vest, da pride njih rojak Peter
Šurman, zdaj zelo bogat in ugleden trgovec, uživati
svoje bogastvo na domača, rodna tla. Uboga mati,
ki je bila ubožnejša, kot kdaj poprej, se te vesti že-
lo razveseli. „Mogoče“, misli pri sebi, „mogoče me
bo vendar še hotel poznati ter mi dati vsaj drobtini-
ce s svoje bogate mize.“ Cela vas se je pripravljala
za njegov sprejem. Krásna hiša je bila dozidana in
je čakala na gospodarja.

vstala in se s spremstvom vrnila v kraljev grad, k
kralj je pa na prestolu sedeč posvetil v viteze
12 častnikov, ki so se na fronti posebno odlikovali.
Nato se je vršila slovesna prisega pod milim nebom.
Zagrmeli so v pozdrav topovi in zvonilo se je po v-
seh cerkvah. Vsi zbrani so se podali na takoimenov-
vani Trg sv. Trojice pred stolnico, kjer je kralj v
polnem ornatu stopil na zvišeni prostor s križem v
levici in s tremi prsti desne roke, povzdignjenimi za
prisego, pred zbranim ljudstvom prisegel na ustavo.
Nato so se podali v sprevedu na grič kronanja, kjer
je kralj, na belecu jahajoč, napravil na vse 4 stra-
ni zamahe z mečem sv. Štefana v znak, da hoče kot
najvišji varuh braniti deželo proti vsakemu sovra-
zniku. Kralj se je nato podal v spremstvu na konju
jahajoč v kraljevi grad na slovesno pojedino.

Slovesna pojedina.

Slovesnosti kronanja je zaključila slovesna po-
jedina v kraljevem gradu. K pojedini je prišel kralj
ogrnen v plašč sv. Štefana s krono sv. Štefana na
glavi. Tudi kraljica je prišla k pojedini s krono na
glavi. Predno sta se kralj in kraljica vsedla, sta si
umila roke. Namestnik palatina grof Tisza je vlijal
na roke vodo in kardinal-knez nadškof dr. Czernoh
je pa kraljevi dvojici dal v roke brisačo. Po molitvi
so se vsedli k mizi. Na desnici kralja je sedel kar-
dinal-knez nadškof primas dr. Czernoh, zraven nje-
ga kaloški nadškof, na levi strani kraljice je sedel
papežev nuncij grof Baltra in zraven njega namest-
nik palatina grof Tisza Navzoči so bili v dvorani
tudi člani obeh ogrskih državnih zbornic. Ko je
kralj prvič pil, so vstali vsi navzoči in zagrmeli so
topovi na bližnji trdnjavi. Kolikokrat sta kralj in
kraljica prijela za kozarce in pila, so vstali vsi na-
vzoči. Kralju in kraljici je nosil jedila na mizo višji
dvorni mojster grof Czekonics. Na mizo so prinesli
19 vrst jedi. Ker je slovesna pojedina po kronanju
simboličnega značaja, nista kralj in kraljica zavzi-
la nobene jedi, ampak so odnesli vse jedi nazaj v
dvorno kuhinjo nezavžite. Po pojedini sta si kralj in
kraljica zopet umila roke, primas je opravil zahval-
no molitev, kralj je položil krono sv. Štefana in plašč
sv. Štefana na blazinico in kraljeva dvojica je zapu-
stila dvorano.

Bolgarski car pri kronanju v Budimpešti.

Pri slovesnem kronanju v Budimpešti je bil na-
vzoč tudi bolgarski car Ferdinand. Svoj sedež je imel
v posebni loži v oratoriju cerkve, v kateri se je
vršilo kronanje in sicer v bližini našega prestolona-
slednika Otona. V oratoriju so se nahajali tudi vsi
pri kronanju navzoči člani naše vladarske hiše.

Proticerkvene odredbe v zasedenih krajih.

List „Osservatore Romano“ ostro napadla laško
vlado, ki v avstrijskih zasedenih delih uvaja itali-
janske proticerkvene postavbe, odpravlja redove in
meče pouk krščanskega nauka iz šole itd.

Italijani so hitro pokazali svoje pravo lice.
Naši Primorci sedaj lahko vidijo, kaj bi jih tudi v

Naposled vendarle pride dan, ko ga je bogata
trgovska ladja zopet po mnogih letih pripeljala na
domačo grudo. Ob njegovih hiši se je zbralo mnogo
občinstva, da ga dostojno pozdravijo. Med njimi se
je nahajala tudi mati tega mogočnega. Niso dolgo
čakali. Kmalu je pridrdral v elegantni kočiji ter se
ošabno in prezirljivo oziral na priproste rojake, ne
meneč se za njihove pozdrave. Uboge reveže je si-
cer obsipal — toda ne z denarjem, temveč z najgr-
šimi psovkami.

Najbolj je seveda ozmerjal svojo lastno, rodno
mater. Ubožico je to skrajno, nehvaležno postopanje
sinovo pretreslo v dno duše. Misli je, da mora z-
blazneti. Vendar je junaško prenesla tudi ta udarec.
Vdano in potrpežljivo je objela tudi ta, zanjo skoraj
pretežki križ in sklenila, da ga ne prosí nikoli več
ničesar.

Toda prišel je dan maščevanja božjega na te-
ga propadlega sina.

Nekega popoldne se zbirajo na jasnem nebu
temni, pogubonosni oblaki. V naravi je vladala ne-
ka nenavadna tišina, kakoršna je običajna pred ne-
vihto. Slišalo se je votlo grmenje in blisk za bliskom
je razsvetljeval mračno okolico. Vse je kazalo, da se
pripravljala izredno huda ura. V tem času je bila
mati tega brezsrčnega nehvaležnega v neki precej
oddaljeni vasi proseč si miloščine. Videč, da se pri-
pravljala ploha, hitela je na vso moč, da še pred ne-
vihto pride tja, kjer se je navadno zadrževala. To-
da ni mogla tja dospeti. Naenkrat po zraku zašumi
silen vihar, ki bi jo bil skoraj vrgel na tla. Zatem
je vllilo z neba kot iz škafa, v oblakih so švigali bli-
ski kot ognjene kade, a mogočni grom je pretresal
vso okolico. Vse, kar je bilo živega v naravi, se je
poskrilo v varna zavetišča.

V tem skrajno neugodnem položaju, do kože
premočena, se spomni uboga starica, da se na-

verskem oziru čakalo, ako bi nam Lahí ugrabili na-
šo zemljo.

Rumunsko bojišče.

V Rumuniji stalno napredujemo. Prodirati smo
začeli tudi v gorovju vzhodno od Sedmograške, kjer
smo prodrli na rumunska tla in sicer v dolinah rek
Trotosul in Ojtoz v južnovzhodni smeri proti trdnja-
vi Foesani. Naše središče je prodrlo že na polovico
pota med mestoma Rimnicul-Sarat in Foesani, do-
navska armada se bliža Braili, dobruška armada pa
že stoji pred prvimi okopi mesta Mačin ob Donavi.
Pričakuje se, da bo prišlo v bližnjih dneh na črti
Mačin—Foesani—Ocna do velike bitke.

Preosnova rumunskega ministrstva.

Iz Jaša, kjer se sedaj nahaja sedež rumunske
vlade, se poroča, da se je rumunsko ministrstvo iz-
popolnilo in preosnovilo na ta način, da so vpokli-
cali v ministrstvo razne člane in voditelje opozicijs-
kih strank. Bratianu ostane ministrski predsednik
in zunanji minister, znani Take Jonescu vstopi v
ministrstvo kot minister brez portfelja, nadalje so i-
menovani za ministre princ Cantacucene, Grecianu
in Istrati.

Italijansko bojišče.

Na Krasu je začela italijanska artilerija zopet
huje delovati. Slabo vreme in izvanredno blatne ce-
ste otežujejo premikanje čet.

Macedonsko bojišče.

Ob reki Strumi topovski ogenj, na ostalem de-
lu fronte mir.

Francosko bojišče.

Razven topovskega ognja ob Sommi nobenih
važnejših dogodkov. — Nemški podmorski čoln je v
Sredozemskem morju potopil veliko francosko vojno
ladjo „Gaulois.“

Politične vesti.

Cesarica in madžarski epozicionalci. Ko se je
cesarica izročila inauguralna diploma in je bila tudi
cesarica zaprosena, da se da kronati za ogrsko kra-
ljico, na to sta se začela pogovarjati z nekaterimi

haja v bližini sinove hiše. Sklene iti k njemu in ga
najponižnejše prositi, naj jo vsaj zdaj v strašnem
vremenu vzame pod svojo streho. Misli, da ji on pri
vsej svoji trdovratnosti ne more odreči te prošnje,
ko vidi, da niti žival v takem vremenu ne more biti
zunaj.

Zbrala je torej poslednje sile in hitela k nje-
govi hiši ter nekolikokrat glasno potrkala na hišna
vrata. Kar zasliši, da se nad njeno glavo odpra o-
kno, iz katerega se sliši vprašujoči, jezni glas gos-
podarjev, kdo da v tem času stoji pred njegovo hi-
šo. Mati zbere vse svoje moči. S tresočim glasom mu
reče: „Sinko dragi! Jaz sem, tvoja mati, ki sem ti
dala življenje, prosim te, kakor se Bog prosi, odpri
mi vsaj v tem vremenu svoja vrata! Znaj, da ti bo
Bog poplačal!“ Ali hudobni, prešerni sin je tudi v
tem času ostal zakrknjen ter jezno zaloputnil okno,
ne da bi ji dal odgovor in odšel nazaj v sobo.

Ubožici se je stemnilo pred očmi. Sapa ji je za-
stajala nad to črno nehvaležnostjo lastnega sina.
Pulila si je lase z glave kot blazna; v tem hipu je
pozabila na vse, kar je za njega pretrpela, pozabi-
la na vse solze, ki jih je zanj prelila, vse molitve,
ki jih je zanj opravljala in izustila je strašno pro-
kletstvo: „Proklet bodi sin! Naj te ne sprejme ne
zemlja, ne vođa, kakor ti mene nisi hotel sprejeti!“
Na pol mrtva se je vrnila zopet v grozno nevihto, v
temno noč . . .

A kaj se je zgodilo? Drugo jutro so tega ne-
hvaležnega našli na postelji — mrtvega! Ta uprav
nenavadni dogodek je povzročil med vaščani vsako-
vrstne govoriče. Samoobsebi se razume, da so mu
priredili sijajen spreved, katerega se je udeležilo
mnogo občinstva seveda najbolj iz radovednosti. Za-
loval ni za njim nikdo. Pa kako tudi? Saj ga je vse
mrzilo, kar ga je poznalo. Pokopali so ga brez joka-
nja, brez solz. (Konec prih.)

navzočih poslancev. Cesarčina miloba je naredila velik utis na navzoče. Mlad poslanec neodvisne stranke je rekel potem, ko ga je cesarica nagovorila: „Bilo bi nevarno, ako bi kraljica stalno bivala tu v Budimpešti.“ Na to je vprašal poslanec delovne stranke: „Zakaj?“ Opozicionalec odgovori: „Mi bi vse dovoljevali, kar bi vlada zahtevala.“

Zunanji minister grof Otokar Černin pripada, kakor smo že poročali, nemškemu delu te stare grofovske rodbine, katera pa je skozinskož češkega izvora. Černinovi iz Chudenic so staroslavna češka plemenitaška rodbina, potomci nekdanjih čeških Drslavicov. Rod grofov Černinov je dal češkemu narodu mnogo znamenitih mož in žen. Med ženami se spomnja češka kulturna zgodovina zlasti pramatere sedanjega zunanjega ministra grofice Suzane Černinove, katere korespondenca se nahaja v jindrichograškem arhivu. Grofica Suzana, ki je umrla leta 1654, je vedno s ponosom povdarjala, da je Čehinja in posluževala se je v svojih dopisih izključno samo češkega jezika. Ko se je ženil njen sin Humprecht na Dunaju z Nemko, se mati Suzana ni mogla odločiti, da pride na svatbo. „Sem stara Čehinja, nemško pa sem že skoro pozabila, italijansko ali špansko ne znam; kaj bi delala v svatovski družbi?“ Snaha se je morala učiti češko, da je korespondirala s svojo taščo. Splošno spoštovana kot modra, veleizobražena žena je umrla grofica Suzana Černinova komaj 54 let stara.

Koalicija hrvatskih opozicionalnih strank. V najnovejšem zasedanju hrvatskega sabora so pričele enotno nastopati vse opozicionalne hrvatske stranke, dočim so se še v zadnjem zasedanju precej močno napadale. V mestnem občinskem svetu so te dni zopet enotno nastopili člani, ki pripadajo Starčevićevi stranki prava in Stranki prava v izjavah, ki so, kakor so to storile vse opozicionalne stranke v saboru, odklonili povabilo na kronске svečanosti in glasovali proti indemniteti. Iz teh enotnih nastopov se je tako videlo, da je prišlo med državnopravnimi opozicionalnimi strankami do nekega zblitjanja. Sedaj se poroča, da so Starčevićeva stranka prava (Milinovići), Stranka prava (Frankovci) in Seljačka stranka (Radičeva kmečka) sklenile med seboj koalicijo, ter bodo odslej v vseh izjavah v hrvatskem saboru enotno nastopale.

Dalmatinske veleizdajalske sodne obravnave. Z Dunaja se poroča: Od mnogoštevilnih veleizdajalskih sodnih obravnay, ki so se vršile pred senatom tržaškega sodišča v Gradcu, čakata še samo dve na končno rešitev in sicer zadevi poslanca dr. Mate Drinkoviča in poslanca in delegata iz Dalmacije dr. Ante Trešić-Pavičiča. Dr. Drinkovič je v preiskovalnem zaporu v Voloskem. — Vrhovno sodišče je te dni potrdilo obsodbo graškega sodišča proti nekdanjemu uredniku splitske „Slobode“ Niko Bartuliću. Obsojen je na pet let težke ječe zaradi veleizdaje.

Hrvatska krajevna imena v Dalmaciji. V na redbenem listu za c. in kr. armado št. 230 z dne 16. decembra se nahaja prvokrat za Ercegnovi hrvatsko ime in »Ercegnovi« mesto tuje oznake Ca stelnuovo. Tako je tudi odpravljeno tuje nazivanje Ragusa, Cattaro, Spalato itd. Tudi Krk, Čres itd se navajajo s hrvatskim imenom, kar je edino prav in v redu. Treba v tem pogledu storiti še nadaljne korake, kajti v uradnih poročilih nahajamo še obilo laških spak za hrvatska in slovenska krajevna imena.

Tedenske novice.

Imenovanje. G. dr. Ivan Turšič, poveljnik rezervne bolnišnice v Sterntalu pri Ptuju, je imenovan za štabnega zdravnika. — G. Ciril Skvarča je imenovan za praporščaka.

Odlikovanja. Cesar je podelil sledeča odlikovanja: viteški križec Franc Jožefovega reda je dobil dr. Jožef Barle, notar in župan v Kozjem; vojni križec za civilne zasluge I. razreda, župan in okrajni šolski nadzornik Gustav Vodusek v Trbovljah; vojni zaslužni križec za civilne zasluge III. razreda Jožef Lorber, župan v Št. Petru niže Maribora; Franc Lovrec, župan in nadučitelj v Podčetrniku, in Matija Peklar, župan v Št. Jakobu v Slov. gorici; vojni zaslužni križec za civilne zasluge IV. razreda Alojzij Cvahte, župan pri Sv. Jerneju pri Konjicah; srebrni zaslužni križec s krono: župan Martin Pirkušek v Smartnu na Paki.

Iz finančne službe. Davčna oficijala mariborskega okrajnega finančnega ravnanstva Franc Ribič in Jožef Pamer sta imenovana davčnim upraviteljem.

Iz notarske službe. Za notarja v Šoštanju je imenovan Jožef Hiris. Zaprisežen je bil dne 20. decembra 1917 in je že nastopil svojo novo notarsko službo.

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja Ana Rodič je imenovana za pošto oficijantinja v Šoštanju in poštna aspirantinja Marija Novak za pošto oficijantinja v Konjice.

Iz južne železnice. Za nadrevidente so imenovani revidenti Ivan Lepej v Mariboru; Egon Hecht

v Celju; Adolf Kobas v Celju; Franc Kren v Gradcu; Karol Kautzner, postajenačelnik v Pesnici; E. Pour v Celju; Friderik Klaužer, Tezno pri Mariboru. — Za revidente so imenovani adjunkti: Jakob Cidrih v Celju; Andrej Haladea, Ptuj; Andrej Klavora, Zidanmost. — Za adjunkte so imenovani pristavi: Rok Habjan, Trbovlje; Vac. Pavliček, Spielfeld; Feliks Pristavec, Maribor; Alojzij Petelin, Poličane; Feliks Lenard, Brežice; Franc Pressien, Pragersko; Jurij Vonga, Celje; Franc Ljupša, Hraštik; Jožef Sudi, Maribor.

Reaktiviranje rezervnih častnikov-vdovcev. — Vojno ministrstvo je določilo, da se zahteva od rezervnih častnikov, ki so vdovec in imajo nedoletne otroke in ki nameravajo postati aktivni častniki, ženitvanjska kavejja, kakor je sicer predpisana za vse aktivne častnike.

Pomiloščenje. Cesar Karel je izdal obširno amnestijo ali pomiloščenje. Pomiloščene bodo osebe, ki so bile pred 1. januarjem 1917 pred meščanskim sodiščem obsojene na ne več kot tri tedne zapora ali 200 K globe. Mladoletnim se bo kazeno opustila, ako ista ne znaša več kot šest tednov zapora ali 400 K globe in ako so bili obsojeni, predno so bili 16 let stari in ako so se pregrešili vsled nezadostnega nadzorstva ali slabe vzgoje. Ženam in vdovam vpoklicanih se kazeno opusti, ako niso bile obsojene na več kot 6 tednov zapora ali 400 K globe, ako se je kaznjivo dejanje zgodilo v času, ko je bil mož v vojni službi. Osebe, ki so bile obsojene na zaporno kazen do treh mesecev ali na primerno denarno globo, dobi zopet izgubljene državljanske pravice (službo, volilno pravico itd.) nazaj, ko so kazeno odslužile. Pomiloščene pa ne morejo biti osebe, ki so bile obsojene radi draženja ali odruštva. Pri predlogih za pomiloščenje se mora posebno ozirati na osebe, ki so vsled vojske pri svoji družini ali gospodarstvu mnogo trpele.

Porotnih sodišč tudi v letu 1917 ne bo. Kakor znano, so porotna sodišča v Avstriji ustavljena že od pričetka vojske. Ker bi bilo tudi v prihodnjem letu ponekod vsled vpoklica v vojske nemogoče sestaviti sezname porotnikov, je vlada odredila, da tudi v letu 1917 ne bo porotnih sodišč.

Poslovna doba trgovskih in obrtnih zbornic se podaljšana. Izšla je nova cesarska naredba, ki določa, da je poslovna doba vseh avstrijskih trgovskih in obrtnih zbornic podaljšana do 31. decembra 1917. V letu 1917 torej ne bo nobenih novih volitev v trgovske in obrtne zbornice.

Vzглядno slovensko gospodarstvo. Občina Hoče pri Mariboru ima letos samo 11% občinskih doklad. Odkar načeluje tej vrli občini vrl narodnjak, župan g. Anton Vernik, se je odplačalo nad 10.000 K občinskega dolga, ki ga je najela občina pod prejšnjimi župani. Ko je g. Vernik prevzel občinske posle, je imela občina 60% občinskih doklad. Radi vzglednega gospodarstva in reda v občini uživa župan g. Vernik pri vseh občanih brez razlike strank popolno spoštovanje.

Pritožbe radi dostavljanja naših listov. Iz nekaterih krajev dohajajo pritožbe, da „Straža“ in „Slovenski Gospodar“ prihajata zelo neredno. Tako dobi n. pr. „Slovenskega Gospodarja“ v nekaterih krajih v Slovenskih goricah mnogokrat še le v ponedeljek ali torek. Mnogi mislijo, da je teh nedostakov krivo upravnistvo. Povdarjamo, da se listi iz Maribora redno odpošiljajo in da uprave v tem oziru ne zadene nobena krivda. Zadnji čas imajo na glavnih poštah in v poštah vlakov toliko opravila, da skoro ne morejo zmagati vsega dela, odtod tako velike zamude poštah in še večje zamude pošiljatev. Sedaj po praznikih bo, kakor upamo, v tem oziru mnogo bolje.

Položnice bomo priložili eni prihodnjih naših števil, kakor hitro jih dobimo iz Dunaja. Stvar se je radi tega zakasnela, ker do zadnjega časa ni bilo odločeno, ali se bo upeljal nov način naročevanja, ali ostane pri starem. Ostalo je pri starem.

Gospodarske novice.

Najvišje cene za železo. Dočim so določene že skoro za vsa živila najvišje cene, še vlada ni določila najvišjih cen za železo, milo, spiritit itd. Dunajski listi pa sedaj poročajo, da namerava vlada kmalu po Novem letu določiti najvišje cene za raznovrstno železo. Cene za železo so sedaj tri- do petkrat višje, kakor so bile pred vojsko, čeprav za to nepriemerno zvišanje cen ni nobenih tehničnih razlogov.

Obrtni davek tudi za leto 1917 nespremenjen. Finančno ministrstvo je izdalo odredbo, da ostane tudi za leto 1917 nespremenjen obrtni davek, kakor je bil določen in odmerjen za leto 1914.

Ječmenova kava. Na Koroškem se bo pražen ječmen prodajal prosto in sladna kava prosto in v z vojih. Cena pri prodaji na drobno, ki se ne sme prekoračiti, bo za kilogram praženega ječmena 1 K 10 v, za sladno kavo ne v zavoju 1 K 40 v, v zavoju 1 K 60 v. — Marsikatera gospođinja si ječmen za kavo tako pripravi: Pet kilogramov ječmena, ali pšenice se namoči z 1% litrom vode, v kateri se je namočilo pol kilograma sladkorja. V pokriti posodi se dene namočen ječmen na srednjem toplu, najbolje

v sobo na krušno peč. Tako namočen ječmen se pusti tri do štiri dni v posodi. Treba ga je večkrat — vsak dan enkrat — pomešati. Ko začne ječmen cimiti, se ga razprostire na deskici, da se usahne. Nato se ga more takoj pražiti, kakor navadno kavo. — Tudi Kneippova sladna kava se pripravlja na približno enak način.

Razne novice.

Velika nesreča v rudniku. V premogovniku v Budišinu v Nemški Šleziji so se vneli plini. V rudniku se je nahajalo 120 rudarjev, ki so bržčas vsi izgubljeni. Dosedaj so izveli iz rudnika 12 mrtvih trupel ponesrečenih rudarjev.

Snežen plaz zasul 1000 oseb. V dolini Ankasca na italijansko-švicarski meji se je odrgal od gorovja snežen plaz, ki je zasul tri vasi v isti dolini. Pod plazom se nahaja okrog 1000 oseb. Vojaštvo dela noč in dan. Rešilna dela so zelo otežkočena, ker drčijo v dolino vedno novi plazovi. Sodi se, da bo zahtevala nesreča veliko človeških žrtev.

Moške in ženske kreposti. Poznavalec sveta je objavil nekaj zanimivih svojih opazovanj o razloku med moškimi in ženskami. Med drugim pravi: Moški imajo povsem določene navade, ženske se znajo pa vedno prilagoditi razmeram. — Moški ne bo poskusil zabiti žebelj v steno, če nima ključa; ženska vzame čevlji in rabi podplat ali pa krtačo, ali kar ji sploh pride v roko. — Moški misli, da ga more razmašiti steklenico samo z odmaškom; ženska vzame škarje, nož, ali karsibodi, ali pa potisne zamašek kratkomalo v steklenico. — Moški rabi brtev samo za en namen, ženska pa si reže ž njo tudi kurja očesa, spiči svinčnike in če treba olupi ž njo tudi krompir. — Mož vrže pismo naglo v poštni nabiralnik; ženska prečita vedno še enkrat naslov, pogleda, če je pismo zaprto in je dene potem počasi v nabiralnik. — Ženska pogleda vedno najprej konec vsake knjige in začne svojo beležnico popisovati obenem na različnih straneh, moški pa začneja v obeh slučajih od kraja. — Moški končuje pisma s podpisom, ženska napravi pod podpisom še vedno kako opomno.

Medved usmrtil dva vojaka. V Kraljevcu na Nemškem je na Siefanovo na neznan način udrl iz tamošnjega zverinjaka rujav medvelikan. Zver se je najprej lotila vojaka, ki je stal v bližini na straži. Se predno se je vojak prav zavedel opasnega položaja, ga je zver že udarila s prednjo nogo po glavi, ga omamila in raztrgala. Zver je nato napadla drugega v bližini se nahajajočega vojaka, ki je sicer oddal dva strela na zver, toda krogli nista medveda smrtno zadeli. Razjarjena žival je vojaka tako hudo poskodovala, da je kmalu nato umrl. Še le dobro namerjena krogla paznika zverinjaka je usmrtila nevarnega kosmatinca.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da se bodo izdajale nove karte za krompir v Hamerlingovi ulici na sledeči način: Prebivalci ulic in cest z začetnimi črkami A do J dobe nove karte za krompir dne 2. januarja, z začetnimi črkami K do Q dne 3. januarja in z ostalimi začetnimi črkami dne 4. januarja vselej predpoldne od 9. do 11. ure. Nadalje razglašča mestni magistrat določbe, kako se mora ravnati prebivalstvo za slučaj, če bi sovražni zrakovci napadli mesto. Ako bi se sovražno letalo mestu bližalo, bi na nevarnost opozorilo kratko zvonenje v zvoniku stolne cerkve, vojaški rog vseh vojskih straž itd. Določa se, da bi se morale v takem slučaju ugasniti vse luči in prebivalstvo poiskati varna zavetja pod streho.

Maribor. C. kr. okrajno glavarstvo bo imelo v letu 1917 izven Maribora uradne dneve v sledečih krajih: V Slov. Bistrici: dne 4. januarja, 1. februarja, 1. marca, 5. aprila, 3. maja, 8. junija, 5. julija, 2. avgusta, 6. septembra, 4. oktobra, 8. novembra in 6. decembra, vsakokrat v četrtek od 10. ure naprej. — V Št. Lenartu v Slov. gor.: dne 11. januarja, 8. februarja, 8. marca, 12. aprila, 10. maja, 14. junija, 12. julija, 9. avgusta, 13. septembra, 11. oktobra, 15. novembra in 13. decembra, vsakokrat v četrtek od 10. ure naprej. — Uradni dnevi v Pečku in v Št. Lovrencu nad Mariborom so za čas vojske preklicani.

Petrovče. Naša občina je podpisala 100.000 K V. vojnega posojila.

Šoštanj. Naš rojak desetnik Mihael Hliš je bil na soški fronti odlikovan s srebrno kolajno II. razreda in z bronasto.

Trbovlje. Naš soustanovitelj, bivši mnogozasluženi načelnik ter tehnični organizator vseh savinjskih Orlov in načelnik Savinjskega okrožja Orlov Ivan Supan, sedaj desetnik pri c. in kr. pešpolku št. 87, je bil za svoje junaštvo in hrabrost odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. in II. razreda. Odlikoval se je na bojiščih v Galiciji, Bukovini, tirolskih gorah, osobito pa na soški fronti pri italijanskih ofenzivah. Dragi Ivan! Veseleč se tvojega odlikovanja, želimo, da bi ti Vsemogočni dodelil, da se raduješ zdrav in čil mnogo vrsto let svojega odlikovanja. Na zdar! Trboveljski Orel.